

**TMMOB ELEKTRİK
MÜHENDİSLERİ
ODASI
DENİZLİ ŞUBESİ
HABER BÜLTENİ**

YIL:3 SAYI:11
EYLÜL 2012

Üç ayda bir yayınlanır.
Elektrik Mühendisleri
Odası Denizli Şubesi
üyelerine ücretsiz
dağıtılır.

Bültende yayınlanan
her türlü haber ve
yazı izin almak koşulu
ile kullanılabilir.

Yayınlanan yazılardan
yazarları sorumludur.

**EMO Denizli Şubesi
adına sahibi**
Abdullah ŞAVKLI

Yazı İşleri Sorumlusu
Arif DÖNMEZ

Yayın Kurulu
Fatih MARDİNOĞLU
T. Volkan AYANOĞLU
Övül ESKİ
İsmail Engin KACAR
M. Çağlar KOLBAŞI
Cansel ASLAN
Eylem ÖLMEZOĞLU

Adres:

Gazi Bulvarı, İnBa
İşmerkezi, Kat:6
No:32 DENİZLİ
258 - 242 55 55
denizli@emo.org.tr

Yayın Türü
Yerel Süreli Yayın

Baskı:
MATTEK Matbaacılık
ANKARA

Baskı Tarihi
19 Ekim 2012

Baskı Adedi
900

KADIN CİNAYETLERİ POLİTİKTİR

Sınıflı toplumun ilk biçimi patriyarka, var olduğundan beri kadınların en büyük düşmanı. Üstelik kendisinden sonra ortaya çıkan kapitalizm ile de uyum içinde. Ataerkil geleneklerle tamamen uzlaşan kapitalizm, sömürünün devamı için cinsiyetçi ideolojiyi sürekli üretmeye devam ediyor, en çok da bizim gibi muhafazakar toplumlarda. Bu topraklar da kadının hayatı denetlenme, kontrol altında tutulma, bağımlı bırakılma, hesap verme, ait olma, tedirgin edilme durumlarının çoklu sarmalı şeklinde geçiyor.

Oysa kadınlar özgürlüklerini istiyorlar. Artık önüne kimsenin geçemeyeceği bu özgürlük ve bağımsızlık yolunda da büyük bedeller ödüyorlar. Son yıllarda kadın cinayetlerinde kanımızı donduran bir artış var. Adalet Bakanlığı, 2002-2009 yıllarında kadın cinayetlerinde %1400 artış olduğunu ve bu süre içinde 4410 kadının öldürüldüğünü açıkladı. Bu artış 2010-2012 yılları arasında da devam etmekte.

Günde 3 kadının öldürüldüğü, taciz, tecavüz ve kadın cinayetleri davalarında “namus için öldürdüm”, “seviyordum öldürdüm” savunmalarına haksız tahrik indirimlerinin uygulandığı bir sisteme mecbur bırakılanlar da, bu sistemde mahkum edilenler de hep kadınlar. Erkek devlet şiddeti varlığını sürekli hissettiriyor ve ne yazık ki “erkek öldürüyor, devlet onu koruyor”.

Kadın cinayetlerinde erkek egemen kültürün etkisi, erkeklerin kadınlar üzerinde tahakküm kurma isteği ve sistemin liberal-muhafazakar politik yapısı etken. Kadına yönelik şiddetin önüne geçmek için ise hiçbir bütünlüklü politika uygulanmıyor. Kadın erkek eşitliğine inanmadığını açıkça söyleyen bir liderin ve onun etkisi altındaki ekibinin bu konuda olumlu adım atmasını beklemek bir yana, aksine erkek egemen zihniyetin daha da belirginleştirildiği, kadının evine kapatılarak bolca çocuk doğurma hedefine koşulduğu bir model dayatılmakta.

Bu şartlar altında Bakan Fatma ŞAHİN' in de ne yaparsa yapsın yapısal olarak başarılı olma şansı maalesef yok. Erkek egemenliğini pekiştiren sistemle, yasalarla, alışkanlık ve zihniyetlerle uyum içinde siyaset yaparak bu sorun elbette çözülemez. Nitekim kadına yönelik şiddetle mücadele için Bakanlığın hazırladığı “Ulusal Eylem Planı” nda, konunun çözümü olarak din görevlilerinin gösterilmesi de bunun ispatı.

Şube Bültenimizin bu sayısında kadın-erkek eşitsizliğinin baş faktörü patriyarkanın kökenine, tarihsel düzlemde toplum içinde kadının rolüne, çalışma hayatında ve sendika/meslek örgütü gibi yapılarda kadının konumuna ilişkin kapsamlı bir yazıyı sizlerle paylaşıyoruz.

Şube Kadın Komisyonu adına eşitlikçi bir yaşam özlemiyle,

Eylem ÖLMEZOĞLU POYRAZ
Elektrik-Elektronik Mühendisi

DİPLOMALARIMIZ AYNI HAYATLARIMIZ FARKLI

Cansel ASLAN, Elektrik-Elektronik Mühendisi

İnsanlığın devamının sağlanmasının iki temel taşı üretim ve üremedir. Üremeyle soyun devamı, emek aracılığıyla üretimle de yaşamın gereksinimleri sağlanır. Uygarlığa geçişle erkekler üretimin temel unsuru olmuştur. Onun öncesindeki dönemde kadının temel üretici olduğu birçok antropolojik çalışmada belirtilmiş ayrıca yerliler üzerinde yapılan çalışmalarda da kadının üretim işinde önemli görevleri olduğu gözlenmiştir. Oysa günümüzde kadının kamusal alana girmekte yaşadığı ayrımcılığın nedenlerini tartışırken tarihte

bunun hep böyle olduğuna geldiği öne sürülmüştür. Bunun aksini söylemek için anaerik dönemlerde ve ataerik dönemlerde kadının işbölümünde yaşanan değişikliklerden nasıl etkilendiğinin ayrıntılı incelenmesi gerekir.

Tarıma Geçişte Kadının Rolü

Avcı toplayıcı toplumlarda erkeğin (çocuk-suz kadınların da bu gruba dahil olduğu bilinmektedir) avlanmaya gittiği, bazen eli boş geri döndüğü ve topluluğun ihtiyaçlarını karşılamasına istikrarsız bir katkısı olduğu insanbilimciler tarafından belirtilmektedir. Geride doğayla baş başa kalan kadın bitki toplamaya, doğayı incelemeye bolca vakit bulabilmektedir. Bazı insanbilimciler tarıma geçişin kadınların bu sabırlı bitki toplama ve toprağı işleme etkinliklerinin neticesinde olduğunu ifade etmektedir. Bir kazmayla işe başlayan kadın daha

sonra kendisinin geliştirdiği diğer aletlerle (çapa, saban...) insanlığa çağ atlatacak tarımı geliştirmiştir. Doğayla iç içe olan kadın toprakla uğraşmak dışında avcılarının canlı getirdiği hayvan yavrularına bakardı. Kadınların başlattığı bakım ve koruma bir anlamda hayvanların evcilleştirilmesi anlamına da geliyordu. Kadının tarımı ve hayvancılığı geliştirmesi insanlığın yabanılıktan çıkmasının, barbarlık ve daha sonra uygarlığa geçişinin temelini oluşturmuştur.

İlk Mühendis Kadın

Kadınların insanlığın gelişimine yaptığı katkılar sadece bu kadarla kalmadı. Bitki konusunda bilgili olan kadın hangi bitkinin nasıl yenebileceğini, neye iyi geleceğini gözlemleyerek tıp biliminin temellerini atmıştır. Yine bitkilerin liflerinden dokuma yapmayı ilk bulanlar kadınlar olmuştur. Aynı şekilde yemek yapımında ve yemeklerin korunmasında ihtiyaç duyulan gereçleri yapımı da doğasında kadın tarafından gerçekleştirilmiştir. Yaşam alanlarının bakımına ve korunmasına hakim olan kadınlar buraların düzenlemesini de yapıyorlardı. Barınakların yapılması, yiyecek depolarının yapılması da kadınların işleriydi. Kısacası ilk hekim, ilk dokumacı, ilk çiftçi, ilk mimar-mühendis vs. kadındı.

Çağdaş toplumlarda kamusal alandaki üretimin bütün köşe başlarını tutan erkeklerin buraların ezelden beri sahibi olmadığını göstermek için bu kadar tarih bilgisi yetebilir. Peki kadın neden, ne zaman sadece özel alana hapsoldü ve kamusal alandan dışlandı?

Prestijli İşlerin Sahibi Erkek

Kadınların kolektif emeğiyle toplumda yaşanan, tarıma başlanması, hayvanların evcilleştirilmesi, yemeklerin saklanacağı kapların yapımına başlanması gibi büyük gelişim/değişimler erkeklerin ava gitmesi gerekliliğini ortadan kaldırmıştır.

Üretim de verimliliğin artmasıyla toplumun tüm katmanlarında değişimlere yol açmıştır. Ürünlerin paylaşılmasında ve topluluklar arası ilişkilerin belirlenmesinde akrabalık ilişkilerinin önem kazanması kadının üremesinin denetim altına alınmasına yol açmıştır. Kadının bulduğu, keşfettiği alanlardan itilip, erkeklerin bunları iş edinmesiyle toplumdaki konumu ikincilleşmiştir. Böylelikle ataerki (patriarka) tarih sahnesine çıkmaya başlamıştır.

Farklı toplumlarda farklı biçimler alan bu ikincil konum günümüz kapitalist düzeninde farklı bir biçim almıştır. Kapitalizm kendisinden önceki bütün sistemleri tasfiye edip kendini kurarken, patriarkayı içine almış ve işine geldiği gibi şekillendirmiştir. Kapitalist düzen iş gücüne ihtiyacı olduğunda kadını ucuz iş gücü olarak kullanmakta, ihti-

yacı olmadığından da kadınları patriarkal ilişkileri kullanarak eve hapsedmektedir. Bunu da toplumsal cinsiyet rollerini yeniden üretmek yapmaktadır. Toplumda kabul gören erkek işi kadın işi algısının da yardımıyla kadın işlerini önemsiz, kadının zaten yapması gereken işler olarak göstererek ucuza getirmektedir. Bunun toplumda kalıcılışmasını cinsiyetçi eğitimle, ataerki aile yapısıyla yeniden üretmektedir.

Çarpık tarih bilgileriyle ezelden beri kamu işine yatkın; 'akıl', 'analitik düşünme' gerektiren prestijli işlerin sahibi erkek imgesi yaratılmaya çalışılması patriarka ve kapitalizmin iktidarını perçinlenmektedir. Kadının kamusal alana çıkmasıyla ayrımcılık kendini sokakta, eğitimde, çalışma hayatında gösterir.

Kadının meslek seçiminde de toplumsal cinsiyet normları peşini bırakmaz. Yapacağı/yapabileceği işler bellidir. Özel alanda yaptıklarının uzantısı olan bakım, eğitim, hizmet işleri. Bunları seçmeyip de 'erkeklerin işlerini' yapmaya niyetlenirse yaşayacağı sorunları göze alması gerekir. Bu işlerde kendini kanıtlamak, göstermek, ben de bunu yapabilirim demek için erkeklerden çok çaba göstermelidir. Aynı iş için daha düşük ücreti kabul etmesi istenir kendisinden.

Unutmadan söyleyelim iş başvurusu yaptığında evli olup olmaması, çocuk yapmayı düşünüp düşünmediği konuları da işverenin ilgilendiği diğer konular arasında. Nasıl olsa evli olan bir erkeğin, çocuklu çocuksuz fark etmez, işi dışında başka sorumlulukları olmayacağından 'medeni hali' ile ilgilenilmez. Hatta bir erkeğin evli olması daha uygundur.

Kendisini işe hazırlayacak, yemeğini yapacak, çamaşırını yıkayacak, çocuğuna bakacak birinin olması erkeğin daha çok verimli olabilmesi demektir, işveren için. Kadının işe başlamak istemesi beraberinde çifte mesaiyi göze alması anlamına geliyor. Diğer taraftan erkek işine yeltenen kadın, o alanda da daha çok çalışmak zorundadır.

Çalışma hayatına katılmayı başarmış çoğu kadın bu ikincilliği, eşitsizliği çoğu zaman farkında olmadan yaşamakta hatta diğer kadınlara göre kendini kurtulmuş, özgürleşmiş hissetmektedir. Tabi ki çalışan kadınların ekonomik özgürlüğünün olması küçümsenecek bir konu değildir, eğer maaş kartını kocasına kaptırmamışsa...

Ama patriarkal kapitalizm, kadını çifte sömürüye maruz bırakırken; iş hayatına katılmak tek başına bir kurtuluşu göstermiyor. Çalışma hayatında başarılı bir kadın ev içi işlerden muaf tutulmuyor ve bunları yapmaktan, yapamıyorsa da başka bir kadına yaptırmakla yükümlü olmaktan kurtulamıyor.

Kadınlar kamusal alanda ve özel alanda çalışanlar olarak ayrılrsa da mutlak tek bir şey var; kadınlar her alanda aynı şeyin neden olduğu sıkıntıları yaşamaktadır. Kadınların her alanda

yaşadığı ezilmişlik, ikincil konum patriarkanın kapitalizmle kurduğu ilişkinin (tersi de doğrudur) uzantılarıdır.

Sömürü ilişkilerine ya da meslek alanında yaşadığı sıkıntılara karşı mücadele etmek isteyen kadın kendi mesleğiyle ilgili örgütlen-

mesine katılmakla işe başlar, ama iş bununla bitmez. 'Erk'lik hayatın her alanında yerini almıştır. Kadın mücadeleye, mücadele arkadaşlarıyla mücadele ederek başlar. Erk olma hali, meslektaş olma durumuyla giderilen/giderilebilecek bir olgu değil ne yazık ki. Kadına yine iş düşüyor.

Özgürlük serüveni önce hemcinsiyle sonra meslektaşları, mücadele arkadaşlarıyla dayanışmayı örmeyle başlamalıdır. Kadın olmak başarılı, iyi olmak için eksi bir puan demek oluyor çoğu zaman. Üniversitelerden aynı şartlarda aldığımız diplomalar bizi erkeklerle eşitlemeye yetmiyor. Bu yüzden kadın olmamız ezilmemiz için ilk nedense, ilk ittifakımız da kadınlarla olmalıdır.

Kadınlar Örgütlü TMMOB Daha Güçlü

Çalışma hayatında olduğu gibi sendika, meslek örgütleri gibi yapılanmalarda da kadınlar yönetim, karar verme mekanizmalarından çok hizmet üreten perde arkasında yer bulabiliyor. Erkek işi olarak görülen mühendislik, mimarlık, avukatlık gibi mesleklerin örgütlenmelerinde kadın görünürlüğü azdır. KADER'in 2012 yılı araştırma sonuçlarına göre 70 bin 332 avukatın 26 bin 35'i kadın (yaklaşık % 37) olmasına rağmen 78 baronun sadece 4'ünün başkanı kadın. Başka bir örnek de mühendis, mimar, şehir plancılarının örgütlenmesi TMMOB'de karşımıza çıkmaktadır. Üye sayısı 380 binin üzerinde olan TMMOB'de kadın üyelerin oranı %19 civarındadır. Fakat dikkate değer çalışmalar da yapılmıyor değil. 'Kadınlar örgütlü TMMOB daha güçlü' diyen kadınlar 2 kadın kurultayı gerçekleştirdiler. Bu kurultayların sonucunda bir araya gelen kadınlar, yaşadıkları sorunlar için çözüm önerilerini, ülke gündemine dair görüşlerini daha örgütlü bir biçimde dile getirme şansını elde ettiler. Kadın dayanışmasının ve örgütlenmesinin artırıldığı bu çalışmalar meyvesini vermeye başladı desek abartmış olmayız. Elektrik Mühendisleri Odası'nın en çok üyeli şubesi olan İstanbul ve Ankara'da şube başkanlarına kadınlar

seçilmiştir. Yine Gıda Mühendisleri Odası'nın Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin 7 sin den 6'sı kadındır. TMMOB'ye bağlı odalarda yeterli olmasa da kadınların görünürlüğü yönetim kademelerinde artmaktadır. Bunlar iyi örneklerden bazıları. Fakat halen DİSK, HAK-İŞ, TÜRK-İŞ ve TİSK'in başkanı erkek ve yönetimler de karar alma mekanizmalarında kadınların görünürlüğü yeterince sağlanamamıştır.

Meslek örgütlerinde kadın dayanışması demek, kadınlara kadın olmaları nedeniyle yaşatılan sıkıntılarla mücadelenin örülmesi, örgüt içerisinde kadınların temsiliyetinin artırılması demektir. Bu da ancak kadınların ortak yaşamışlıklarından yola çıkarak, yaratacakları kendi mücadele perspektiflerini örgüte yansıtabilmeleriyle olacaktır.

ŞUBE ETKİNLİKLERİ

TELEKOM İLE ORTAK SMM TOPLANTISI YAPILDI

9 Ağustos 2012 tarihinde Şube Toplantı Salonumuzda elektrik kesin projelerinde zayıf akım uygulamalarına ilişkin Telekom tarafından istenenler görüşülerek değerlendirildi. Telekom çalışanı üyemiz Şirzat TEMİZ tarafından SMM üyelerimize bilgilendirme yapıldı.

BODRUM TEMSİLCİLİĞİ'NDE ÜYE TOPLANTISI YAPILDI

23 Ağustos 2012 tarihinde Şube yönetim kurulu üyelerimizin katılımı ile Bodrum Temsilciliğinde üye toplantısı düzenlendi. Şube Başkanı Abdullah ŞAVKLI'nın açılış ve bilgilendirme konuşmasının ardından Şube yazmanı Arif DÖNMEZ tarafından 9. dönemde yapılan etkinlik ve çalışmalara ilişkin bilgi verildi. Üyelerin görüş ve önerilerinin ardından toplantı sona erdi.

MUĞLA'DA TEMSİLCİLER TOPLANTISI YAPILDI

Muğla ilinde bulunan altı temsilciliğe ilişkin uygulama birlikteliği sağlamak ve yaşanan sorunları görüşmek üzere temsilciler toplantısı düzenlendi. Muğla Temsilciği'nde yapılan toplantıya İsmail SEVER (Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Bodrum Temsilcisi), Neşe YÜZAK (Marmaris Temsilcisi), Reşat KUNDAKÇI (Ortaca Temsilcisi), Gürcan ÖZER (Milas Temsilci Yardımcısı), Muhsin Tarık MADRAN (Muğla Temsilcisi), Engin KARAYOL ve Mehmet KÜRŞAD (Muğla Temsilci Yardımcıları) ile teknik görevliler Burcu ÜNSAL ve M. Derviş ÇETİNMEN katıldı.

ŞUBE DANIŞMA KURULU TOPLANTISI

Şubemizin 9. Dönem 1. Danışma Kurulu Toplantısı 15 Eylül 2012 tarihinde Şube Toplantı Salonumuzda gerçekleştirildi. Şube çalışmaları hakkında bilgilendirme, yönetmelik değişiklikleri, 9. Dönemde planlanacak diğer etkinlikler, mali durum gündemlerinin görüşüldüğü toplantı dilek ve temenniler ile sona erdi.

ŞUBE ETKİNLİKLERİ

TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜ

Bundan 33 yıl önce, 19 Eylül 1979'da TMMOB Başkanı Teoman Öztürk'ün çağrısıyla, TMMOB'nin çağrısıyla; mühendis, mimar ve şehir plancıları, insanca yaşam koşulları ve grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı için ülke çapında bir günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirdi. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının tarihe not düştükleri o büyük günün mücadele ve dayanışma ile özdeşleşmiş anlamını bugünün mücadelesi üzerinden geleceğe taşımak için, 19 Eylül'ü "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak ilan edişinin ikinci yılında TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü olan 19 Eylül tarihinde Denizli TMMOB Binası önünde Basın Açıklaması yapıldı.

ELEKTRİK DAĞITIM HİZMETLERİ DERNEĞİ İLE TOPLANTI

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, EMO Yönetim Kurulu Üyesi Hamza Koç, EMO Denizli Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Şavklı, EMO Enerji Birimi Koordinatörü Olgun Sakarya ve EMO Hukuk Müşaviri Hayati Küçük, Denizli Şube Yazmanı Arif DÖNMEZ, Denizli Şube Yönetim Kurulu Üyesi Volkan AYANOĞLU' dan oluşan heyet, 20 Eylül 2012 tarihinde Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER) Başkanı Ceyhan Saldanlı'yı ziyaret etti.

ÜCRETLİ VE İŞSİZ ÜYELERİMİZE

Değerli meslektaşımız,

Bir dizi beklentiyle başladığımız çalışma hayatı, günümüzde beklentilerimizi karşılamaktan uzak bir biçimde seyrediyor. Temel haklardan yoksun, güvencesiz çalıştırma biçimleri; her geçen gün daha fazla hissettiğimiz boyutlara ulaşıyor. Uzun çalışma saatleri, düşük ücretler, SGK primlerinin gerçek ücret üzerinden ödenmemesi örnekleri, sıklıkla karşılaştığımız sorunlar arasında yer alıyor.

Çalışma yaşamındaki bu sorunlara, her geçen gün pahalılaştan eğitim, sağlık, barınma, ulaşım ve gıda gibi temel ihtiyaçlarımız eklendiğinde; sosyal yaşamdan kopuk, gelecek kaygısını sürekli olarak hissettiğimiz, zorluklarla dolu bir yaşamla karşı karşıya kalıyoruz.

Elektrik Mühendisleri Odası Ücretli-İşsiz Mühendisler Komisyonu, ücretli çalışan üyelerin çalışma yaşamındaki sorunlarına karşı güvenceli bir çalışma yaşamını hedefleyerek çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda ilk olarak ücretli mühendislerin düşük ücretlerle çalışmalarına ve SGK primlerinin gerçek ücret üzerinden ödenmemesine karşı çalışmalar programa alınmıştır. Ücretli mühendislerin insanca yaşayabilecekleri asgari ücretin belirlenmesi çalışmaları EMO En Az Ücret Komisyonu ile birlikte sürdürülmüştür. SGK ile protokol yapmak üzere görüşmelere başlanmıştır.

Çalışmalar bir süre önce, mühendislik disiplinlerinin tamamını kapsayacak biçimde Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği ile SGK arasında protokol imzalanmasıyla somutlaşmıştır. Bu protokol ile TMMOB ve Odalar tarafından belirlenen mühendis asgari ücretinin altında çalışmanın ve çalıştırılmanın önüne geçileceği gibi ücretli mühendislerin SGK primlerinin gerçek ücret üzerinden yatırılması sağlanabilecek. Protokole göre TMMOB her yıl mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanlarında meslek icra eden disiplinlere ilişkin asgari ücret seviyesi belirleyerek Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirecek. Mühendis, mimar ve şehir plançılarını belirlenen asgari ücretin altında çalıştırılmayacak.

SGK ile imzalanan protokol, güvencesiz çalışmaya karşı önemli bir adım. EMO Ücretli-İşsiz Mühendisler Komisyonu olarak bundan sonra sürdürülecek çalışmalar için, EMO tarafından belirlenen asgari ücret altında çalışan üyelerin belirlenen asgari ücret ile çalışması, SGK primi gerçek ücret üzerinden ödenmeyen meslektaşlarımızın primlerinin gerçek ücret üzerinden ödenmesinin sağlandığı somut kazanımlar hedeflemekteyiz.

Bu noktada sizinle, siz değerli meslektaşlarımızla sağlayacağımız dayanışmanın önemiyle; işyerinde, şantiyede, hafta içi uzayan iş gününde, yetiştirilmesi-tamamlanması gereken işlerde hafta sonu tatillerinin aksadığı zamanlarda, alınan ücretin yetmediği anlarda birlikte olduğumuzu hatırlatmak istedik.

Çalışma yaşamımızda çeşitli sorunlarla karşılaşırsanız; haklarımızın, yaşamımızın daha iyi olabileceği umudunu sabra dönüştürerek geçirdiğimiz günleri, meslek örgütümüz EMO ile güvenceli çalışma yaşamı için elde edeceğimiz kazanımlarla doldurmak, birlikte çalışmak, mücadele etmek üzere,

Saygılarımızla.

TMMOB ÖĞRENCİ EVİ VE SOSYAL TESİSİ

Yenimahalle Belediyesi'nin tahsis ettiği arsa üzerinde TMMOB'nin imkanları ile gerçekleştirilecek ve 300 öğrenciye konaklama imkanı sağlayacak "TMMOB Öğrenci Evi ve Sosyal Tesisleri"nin temeli 11 Temmuz 2012 tarihinde atıldı. Büyük bir gayretle yapımı sürdürülen binanın 11 Temmuz 2013 tarihine kadar bitmesi hedeflenmekte.

13 Şubat 2012 tarihinde Yenimahalle Belediye Başkanı ile imzalanan protokol ile "TMMOB Öğrenci Evi ve Sosyal Tesisleri" yapımı fiilen başlamış oldu. Ankara İli Yenimahalle İlçesi Macunköy'de bulunan imarın 43504 ada 1 parselinde yapılmakta olan ve 2 bodrum kat + zemin kat + 4 normal kat + çatı arası kattan oluşan bina toplam 11.430 m2 inşaat alanına sahip. İki kişilik 155 odadan oluşan binamızda 310 öğrenciye hizmet verilecektir. Odaların tamamında müstakil duş-wc, merkezi tv, internet, anons yayını, müzik sistemi olacak, avluya bakan odalarda balkon

bulunacaktır. Öğrenci odalarının bulunduğu katlarda okuma ve çalışma salonları ile kat ofisleri de bulunmaktadır. Zemin ve bodrum katlarda kafeterya, mutfak, dinlenme odaları, spor salonu, idari birimler, revir, çamaşır ve ütü odası yer almaktadır. Binada ayrıca çok amaçlı salonlar ile fuaye ve yan üniteler olacaktır. Bina çevresinde açık oturma alanları, oyun alanları ve otopark mevcuttur. Yenimahalle Belediyesi tarafından hazırlanan ve protokol gereği TMMOB'ye verilen avan projelerin uygulama projeleri kolektif bir şekilde hazırlanarak 26. maddeden yapı ruhsatı alınmıştır.

Kolektif bir anlayışla hazırlanan tüm projelerin telif hakları TMMOB'dedir, müellifi de birlik ve dayanışma ruhudur. Binamız dörtlü TUS uygulaması ile denetlenmektedir. Şantiyemizde tam zamanlı olarak iş güvenliği mühendisi çalışmaktadır.

EMO 43. DÖNEM II. KOORDİNASYON KURULU TOPLANTISI YAPILDI

Elektrik Mühendisleri Odası 43. Dönem II. Koordinasyon Kurulu Toplantısı, EMO Yönetim, Denetleme ve Onur kurulları, TMMOB temsilcilerimizin yanı sıra tüm şubelerin katılımıyla 22-23 Eylül 2012 tarihlerinde İzmir'in Selçuk İlçesi'nde Şirince Nesin Vakfı Matematik Köyü'nde gerçekleştirildi.

Bilgilendirme, mesleki denetim uygulamaları, etkinliklerin gözden geçirilmesi ve mali durum gündemiyle gerçekleştirilen toplantıda ilk olarak EMO Yönetim Kurulu tarafından merkezi olarak yapılan faaliyetler, geleceğe dönük yapılacak çalışmalar hakkında Yönetim Kurulu Yazmanı Mehmet Bozkırlıoğlu tarafından bilgi verildi. Yönetim Kurulu Saymanı İrfan Şenlik ise Oda'nın mali durumu hakkında bilgi verdi. Koordinasyon Kurulu'nda şubelerin görüşleri alınarak katılımcıların değerlendirmeleri dinlendi.

ÜLKEDE, BÖLGEDE, DÜNYADA BARIŞ... BARIŞ HEMEN ŞİMDİ!

Barış, ulusların, toplumların, halkların ve bireylerin bir arada huzur içinde yaşadıkları, adaletin, eşitliğin, kardeşliğin, paylaşımın, yardımlaşma ve dayanışmanın kalıcı olarak kurulduğu bir dünya özlemidir. Bir insanlık kültürüdür. Ancak ne yazık ki insanlık tarihi boyunca savaşlar ve çatışmalar var olmuştur.

Naziler'in Polonya'yı işgal ederek İkinci Büyük Paylaşım Savaşı'nı başlattığı gün olan 1 Eylül (1939) tarihi *Dünya Barış Günü* olarak kabul edilmiştir.

Savaşların babası olarak anılan İkinci Büyük Paylaşım Savaşı, yaklaşık altı yıl sürmüş ve 52 milyonu aşkın insanın ölümüne neden olmuştu. Bu korkunç kıyım, arkasında yüz milyonlarca yaralı ve sakat, mahvolmuş hayatlar ve harabeye dönmüş şehirler, kasabalar, köyler bırakarak 1945 Mayısında sona erdi. Ölenlerden 150 bini insanlığın yüz karası bir felaket olan atom bombasının kurbanlarıydı.

İkinci Büyük Paylaşım Savaşından sonra emperyalist Kuzey Amerika, Avrupa ve Avustralya, "kendi aralarında" savaşa son verdiler ve "barış" ilan ettiler. Ancak bu barış kendileri dışında kalan dünyayı kapsamıyordu.

1 Eylül gününün Dünya Barış Günü ilan edilmesinin ardından 63 yıl geçmesine rağmen özgürlük, kardeşlik ve barışın tesisi emperyalist güçler tarafından halen engelleniyor. Irak' ta, Afganistan' da, Filistin' de büyük yıkıma yol açan işgal sürüyor. Libya, Mısır ve Tunus da emperyalizmin yıkıcılığından payını almış durumda. Suriye' den sonra sıranın ülkemize geldiğini görmek durumundayız. Her gün yüzlerce insan yaşamı yok ediliyor, milliyetçilik ve ırkçılık tırmandırılıyor, kardeş halklar birbirine düşman ediliyor. Yaşama karşı kıyımlar giderek artıyor.

Bilindiği gibi başını ABD' nin çektiği emperyalist güçler ve onların Ortadoğu' daki taşeronları, Irak ve Libya' dan sonra Suriye üzerinde emperyalist tahakküm oluşturmak, sonrasında ise İran' a uzanan bir müdahaleyi gerçekleştirmek için aktif çaba içindedirler.

Suriye' de yaşanan iç savaş ve bu ülkeye yönelik askeri müdahalenin, bölgesel bir savaşın habercisi olduğu bilinmektedir. Tüm Ortadoğu savaşa, etnik, din ve mezhep çatışmalarına ve uzun erimli bir kaosa sürüklenirken AKP iktidarı ne yazık ki Türkiye' yi bu girdabın içine çekmektedir. Ortadoğu ve Arap ülkelerinin "modeli" olma hevesindeki AKP, bu kirli oyunda kendisine verilen rolleri ve hatta çok daha fazlasını büyük bir hevesle yerine getirmekte, Suriye' deki iç savaşa ülkemizi dahil etmekte, Ortadoğu' da yayılan dinci, mezhepçi ve kaotik siyasi ortamını ülkemize taşımaktadır.

Dünyada, bölgemizde ve ülkemizde kardeşlik, özgürlük ve barış içerisinde yaşamak daha yakıcı bir şekilde hissediliyor. 1 Eylül' de, savaş, kan, acı ve gözyaşının hakim olduğu dünyada ve coğrafyamızda barışın ve özgürlüğün yer alması için insanlığın duyarlı olması gerektiğini ifade ediyoruz. Yaşanılmakta olan tüm olumsuz gelişmelere rağmen inadına barış, inadına kardeşlik ve inadına özgürlük dolu bir dünya diyoruz.

DİLEK YARIMADASINDA ŞEBEKE BAĞIMSIZ (OFF GRID) GÜNEŞ ENERJİ SİSTEMİ İLE ELEKTRİK ÜRETİMİ

Mehmet DişçiGİL, Elektronik ve Haberleşme Mühendisi

Bu yazımda, Güneş pili sistemlerinin şebekeden bağımsız (off-grid) olarak kullanıldığı örnek uygulama alanlarından birini, Kuşadası Dilek Yarımadasında, Ağustos ayında bitirdiğim üç farklı projeden birini sizlere sunarak anlatmaya çalışacağım.

Milli parklar, doğal ortamları ve yaban yaşamını bilimsel ölçütlerde koruyarak geleceğe taşıma yanında, ender doğa varlıklarını tanıtan ve doğaya ilgi uyandıran özel mekanlardır. Türkiye bu anlamda çok sayıda korunmuş alana sahiptir. Aydın Kuşadası Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası Milli Parkı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Koruma Müdürlüğüne bağlı, Türkiye'de ki sayısı 40 olan Milli Parklarımızdan biridir. Akdeniz'in en iyi korunan maki flo-

rası, jeolojik yapı, tabii bitki ve hayvan toplulukları, dinlenme ve eğlenme, turizm çeşitliliği ve sulak alanları bulunan yurdumuzun cennet köşelerinden bir tanesidir. Dilek Yarımadasını yılda ortalama 500 bin kişi ziyaret etmektedir ve halka açık üç tane birbirinden güzel plajı vardır. Milli Park'ta Anadolu parsı, yaban öküzü, yaban domuzu, vaşak, tilki, sansar, çakal, kurt, yabanileşmiş at ve tavşan gibi memeliler ile nesli azalan kartal, atmaca, şahin, akbaba gibi yırtıcı kuş türleri bulunmaktadır. Ben sadece yabani atları ve yaban domuzlarını gördüm. Haziran ayı başında başlayan projemiz dolayısıyla Dilek yarımadasına ilk defa gittiğimde tam anlamıyla büyülendim. Muğla ve çevresini çok gezmiş birisi olarak, itiraf etmeliyim ki ilk defa Dilek yarımadasının doğasını ve

denizini memleketimdekiler kadar beğendim.

denizini memleketimdekiler kadar beğendim.

Aydın İl Özel İdaresi ve Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın ortak finanse ettiği bu projede amaç, Dilek Yarımadasının farklı yerlerinde bulunan üç farklı binanın tüm elektrik ihtiyacının karşılanması idi. Projenin kurulu gücü 15 kW. Sistemde, şebekeden bağımsız çalıştığı için 36 adet Akü, 60 adet fotovoltaik panel, 9 adet inverter ve 6 adet şarj regülatörü kullanılmıştır. Maalesef akü dışında tüm malzemeler yurtdışı üretimi. Bu yüzden bu malzemeler, İngiltere ve Hollanda'dan ithal edilmiştir. Binalarda, daha önce elektrik enerjisini karşılamak için jeneratörler kullanılıyordu. Sistemimiz özellikle güneşin çok az olduğu kış aylarındaki yağmurlu havalarda, sistemimize destek olması amacıyla jeneratör sistemi ile paralel olarak çalışılmaktadır.

Şebekeden bağımsız (Off grid) sistemler, bu projemizde olduğu gibi, dağ evleri ya da yerleşim yerlerinden uzaktaki evlerde; TV, radyo, buzdolabı gibi elektrikli aygıtların çalıştırılması, bina içi ya da dışı aydınlatma, tarımsal sulama ya da ev kullanımı amacıyla su pompajı, orman gözetleme kuleleri, deniz fenerleri, ilkyardım, alarm ve güvenlik sistemleri ve deprem, hava gözlem istasyonlarında da kullanılabilir. Enerji sektörüyle ilgili yazılarımda, bildiğiniz gibi ağırlıklı olarak güneş ve rüzgar enerjisi gibi yeni-lenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretiminden bahsediyorum. Bunun sebebi milli bir park gibi güzel olan memleketime en uygun temiz bir enerji üretim biçimi olması ve ileride pek çok yenilenebilir enerji sistemini bölgemizde görmek istemem olabilir sanıyorum. Hepinize bol güneşli günler diliyorum.

MASAÜSTÜ BİLGİSAYARLARIN GELECEĞİ VE GNU/LINUX

S. Özgür ILGIN, Elektrik-Elektronik Mühendisi

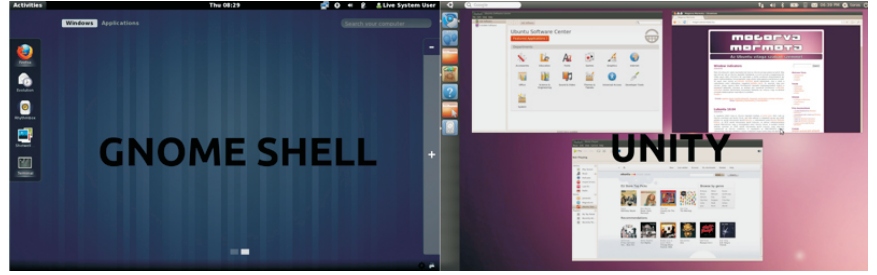

2008 Krizinden bu yana bilişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler bir gerçeğe işaret ediyor: Güçlü işlemci, grafik işlemci ve büyük belleğe sahip masaüstü bilgisayarlar artık tarihe karışacak. Çünkü internetin artık hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmesi internetsiz bir bilgisayarın düşünülemez hale gelmesine neden olurken dokunmatik ekran ve Bulut Bilişim (Cloud Computing) gibi yeni teknolojiler bambaşka bir bilgisayar tasarımını ortaya çıkarıyor: Düşük işlemci gücüne, uygulamaları çalıştıracak kadar bir grafik kapasiteye ve belleğe sahip taşınabilir internet cihazları.

Taşınabilir internet cihazlarını akıllı telefonlar ve tabletler olarak ikiye ayırmamız mümkün. Dokunmatik ekrana sahip olan bu cihazlar kablosuz(2G, 3G, 4G LTE, WiFi) yoluyla internete bağlanabilme yeteneğine sahip. Cihazların işletim sistemleri ise dokunmatik ekran kullanımına uygun biçimde tasarlanmış özel sistemler. (Android, iOS, Meego, Tizen, WebOS, Windows 8 vs.) Bu bakımdan masaüstü bilgisayarları için kullanılan işletim sisteminden oldukça farklılık gösteriyor. Açılabilir menüler (dropdown) denilen ve en bilinen biçimini Windows "Başlat" düğmesine tıklanınca açılan menülerde gördüğümüz menü şekli yerine küçük ekranlara uygun tüm ekrana yayılmış bir menü sistemi kullanılıyor. Menü seçenekleri büyük simgeler halinde ekrana yerleşiyor. Amaç, zaten küçük olan cihaz ekranlarını en verimli biçim-

de kullanabilmek. Görev çubuğu ve hızlı başlatma çubuğu gibi klasik masaüstünden kalma tortular hala bulunsa da taşınabilir cihazların işletim sistemlerinin grafik arayüzleri klasik masaüstünden oldukça farklı.

GNU/LINUX masaüstü ortamları ile taşınabilir

internet cihazlarının grafik kullanıcı arabirimleri arasında köprü kurmaya yönelik iki çaba: GNOME SHELL(Gnome3) ve UNITY

Taşınabilir internet cihazlarının yaygınlaşmaya klasik masaüstü PC'lerin satışlarının düşmeye başladığı bir zamanda GNU/Linux masaüstü ortamları ile taşınabilir cihazların grafik arabirimleri arasında köprü kurmaya yönelik iki giriş yaşandı: GNOME SHELL ve UNITY.

KDE 4 masaüstü ortamının ilk çıktığı zamanlarda aldığı kötü tepkiler yüzünden GNU/Linux kullanıcılarının en sevdiği masaüstü ortamı haline gelen GNOME 2 kullanıcılara Mac OS X benzeri istikrarlı, sade ve kolay bir masaüstü deneyimi sağlıyordu. Ubuntu ve Fedora gibi popüler GNU/Linux dağıtımları ön tanımlı olarak Gnome 2 masaüstü ortamını kullanıyordu. Yıllar geçtikçe geliştiriciler yeni bir GNOME sürümü üzerinde çalışmaya başladı. Daha modern daha estetik bir masaüstü olacaktı bu.

Yıllar geçtikçe geliştiriciler yeni bir GNOME sürümü üzerinde çalışmaya başladı. Daha modern daha estetik bir masaüstü olacaktı bu. Fakat Gnome 3'ü geliştirme süreci uzadıkça GNU/Linux dağıtımları farklı arayışlar içine girdi. Gnome Shell adı verilen Gnome 3 2011'in nisan ayında yayınlandığında ise Ubuntu çoktan kendi masaüstü ortamı olan UNITY'yi ön tanımlı olarak kullanmaya başlamıştı bile. İşte bu Gnome için stratejik bir kayıp oldu. Zaman içinde pek çok yeni sürüm çıkartan Gnome 3 bir türlü GNU/Linux kullanıcıları ile barışamadı.

UNITY, Canonical Firmasının popüler GNU/Linux dağıtımı olan Ubuntu'nun netbooklar için tasarlanmış bir masaüstü ortamı idi ve taban olarak Gnome'u kullanıyordu. Ubuntu Netbook Remix (UNR) adlı netbooklara özel sürümün ön tanımlı masaüstü ortamı idi. Bu haliyle netbooklar için başarılı bir ortam olduğu söylenemezdi. Daha sonra yapılan çalışmalar ile Gnome Shell'i taban olarak kullanmaya başlayan Unity, daha renkli bir arayüze kavuştu.

Ubuntu'nun 2010 ekim ayında çıkardığı Ubuntu 11.10 sürümünde Gnome 2'nin yanına alternatif olarak eklenen Unity, 2011 yılının nisan ayında çıkan 11.04 sürümünde ön tanımlı masaüstü ortamı haline gelirken Gnome 2 masaüstü ortamı tamamen bırakıldı. Ubuntu kullanıcılarından büyük tepki alan ve zaman içinde gelişen Unity hala Ubuntu' nun ön tanımlı masaüstü ortamı ve hala büyük tartışmaların odağında.

Gnome 3 ve Unity Nerede Hata yaptı?

Gnome 3 ve Unity benzer dış görünüşe ve ana hatlara sahip iki masaüstü ortamı. Her ikisinde de kısayol eklenemeyen çalışma ortamları mevcut. Ekranın sol kenarında "Launcher" denilen hızlı başlatma çubuğu mevcut ve sık kullandığınız uygulamaların simgeleri buraya kısayol olarak eklenebiliyor. Uygulamalar menüsü (Dash) tüm ekrana yayılan yeni bir pencere olarak açılıyor. Dilerseniz tüm uygulamaları bir arada görebiliyorsunuz dilerseniz de kategori sekmelerine tıklayarak sadece o kategorideki uygulamaları görebiliyorsunuz. Ekranın üst kısmındaki arama kutucuğuna çalıştıracağınız uygulamanın ismini yazarak arama sonuçlarına kısa yoldan ulaşmanız mümkün.

Bunun yanında her iki sistemde de görev çubuğuna yerleşen bir pencere seçicisi bulunmuyor. Açık uygulamalar arasında geçiş yapmak için görev çubuğundan istediğiniz uygulamaya tıklamak yerine Gnome 3'te fare imlecini ekranın sol üst köşesine götürerek açık olan uygulamaları bir arada görerek istediğinize tıklıyorsunuz. Unity'de ise bunu "Launcher" de bulunan dörde bölünmüş ekran simgesine tıklayarak yapabiliyorsunuz. Her iki masaüstü ortamı da boşta 200-300 MB gibi düşük sistem belleği kullanarak çalışsa da iyi bir donanım ve 3D hızlandırıcı destekli modern bir ekran kartına ihtiyaç duyuyor.

Unity ve GNOME 3 GNU/Linux'un yeni cihaz anlayışına (yani tablet ve akıllı telefonlara) uyum sağlama çabası olarak algılanmalı ve kuşkusuz bu yönden değerli. Ama işin tuhaf yanı şu: Unity ve Gnome 3 uyumlu dokunmatik taşınabilir cihazlara uygun masaüstlerini tablet veya akıllı telefonlarda değil bildiğiniz klasik masaüstü bilgisayarlarda denemeye çalışıyor. Dolayısıyla altı kaval üstü şişhane bir durum oluşuyor.

Bir de tersten düşünmeye çalışırsak GNOME 3'lü veya Unity'li bir GNU/Linux dağıtımının şu haliyle tablet veya akıllı cep telefonu gibi bir platformda hızlı olarak çalışabileceğini düşünen var mı? Elbette ki kimse klasik masaüstü bilgisayarların sonsuza kadar yaşacağını iddia edemez. Hatta teknoloji bu hızla değişmeye devam ederse on yıla kalmaz son kullanıcılarda klasik masaüstü bilgisayar kalmayacak. Nitekim Red Hat CEO'su Jim Whitehurst ağustos ayında klasik masaüstü ortamlarının "2016 yılında çoktan eskimiş uygulamalar haline geleceğini" söyledi. Hiç kuşku yok ki gidişat bu yönde olacak.

◆ Ama klasik masaüstü bir gecede tarihe karışmayacak ve bu beş ile on yıl arasında bir zaman alacak bu bir.

◆ Bu gerçekleşikten sonra bile önemli sayıda işyeri, devlet dairesi ve "geek" veya "hacker" klasik masaüstlerini kullanmaya devam edecek bu iki.

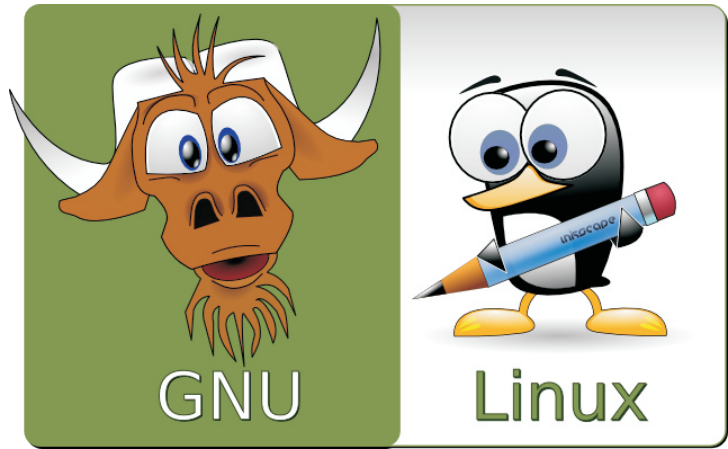
◆ Tabletlere GNU/Linux kurarak kullanan az sayıda meraklıyı saymazsak GNU/Linux ile ARM işlemcili tabletler arasında mesafe oldukça açık. Masaüstü kullanıcılarına tablet arayüzlerini dayatmak yerine bir an önce GNU/Linux'u tablet ve akıllı telefonlara uyarlamak şart, bu da üç.

GNU/Linux çekirdekli bir işletim sistemi olan Android ile GNU/Linux arasındaki uyum sorunları bir an önce giderilmeli. Zira çoğu kullanıcı Android'in GNU/Linux çekirdekli olduğunu bilmiyor. Android pazarındaki uygulamaların çoğu kapalı kaynak kodlu ve daha da kötüsü neyin açık kaynak kodlu neyin kapalı kaynak kodlu olduğunu özel bir çaba sarfetmeden bilmenize imkan yok. Lafın kısası masaüstüne çakılı kalacak bir GNU/Linux Microsoft ile birlikte tarihin tozlarına gömülüp gidebilir.

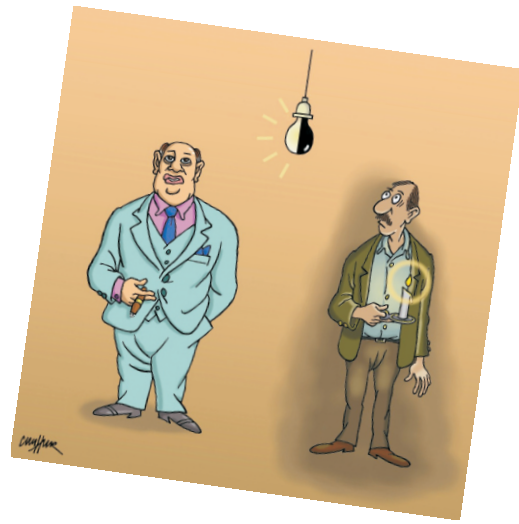
Yeni Eğilimler, Yeni Fırsatlar

Apple ve Microsoft gibi yazılım devlerinin tek işletim sistemi ile çalışan, başka işletim sistemlerinin kurulmasına izin vermeyen kapalı marketli taşınabilir internet cihazlarına yönelmeleri yazılım endüstrisini endişeye sevk ediyor. Özellikle Apple'ın uyguladığı kapalı market politikası işletim sistemine market dışından uygulama kurulmasını engelliyor.

Uygulama geliştiricileri de markette yer alabilmek için oldukça yüksek komisyon bedelleri ödemek zorunda kalıyor. Windows8' in tablet ve telefon sürümleri için aynı şeyi yapacak olan Microsoft, masaüstü sürümü için de aynı şeyleri planlıyor olmalı ki Steam adlı popüler çevrimiçi oyun satış mağazasının sahibi olan Valve firması Windows 8 hakkında olumsuz görüşlerini bildirerek Steam istemcisinin GNU/Linux sürümünü yapmaya ve popüler oyunları GNU/Linux'a getirmeye karar verdi. Dahası Valve'ın GNU/Linux tabanlı bir oyun konsolu üzerinde çalıştığı konusunda pek çok kanıt var. Bu sadece bir başlangıç olabilir. Cihazları sıkı bir kontrol altında tutarak kullanım özgürlüğünü kısıtlamaya yönelik Apple/Microsoft sistemine karşı GNU/Linux yazılım endüstrisinin yeni sığınağı olabilir. Önümüzdeki günler pek çok yeni fırsata gebe ve GNU/Linux bunlardan mutlaka yararlanmalı.

Savaş Bütçesi Elektriği Vurdu... 1 YILDA ELEKTRİĞE YÜZDE 32.6 ZAM

Enerji fiyatlarını hükümetin ihtiyaçları ve dağıtım şirketlerinin taleplerine göre şekillendiren AKP, yanlış enerji politikalarının yanı sıra Suriye başta olmak üzere Ortadoğu'da izlediği savaş politikası ve iç politikadaki Kürt açılımının bugün vardığı yüksek düzeyli çatışma ortamı sonucunda savaş bütçesi oluşturmaya başladı.

Elektrik fiyatlarına yapılan zamlarla Hükümet, hem vergi gelirlerini artırmayı hem dağıtım şirketlerinin taleplerini karşılamayı hedeflerken yeni dağıtım özelleştirmeleri için de karlı ortam

yaratmaya çalışıyor. Tüm bu hedeflerin bedeli ise elektrik kullanıcılarına pahalı elektrik olarak dayatılıyor.

1 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olacak yeni tarife ile konut kullanıcılarının çıplak elektrik bedeli %12.65 artarken, tüketicinin kullanmadığı elektrik için ödemek zorunda kaldığı kayıp ve kaçak bedeline de 1 kilovat saat başına %9 zam yapıldı. Faturayı oluşturan diğer kalemlerdeki küçük ayarlamalarla ve vergi ile fon payları da dahil olmak üzere meskenler için yapılan zam oranı %9.8 oldu.

«4 kişilik ailenin asgari tüketim standardı üzerinden 230 kilovat saat aylık tüketim gerçekleştirmesi durumunda faturası 75.2 liradan 82.6 liraya yükselecek. Geçen yıl eylül ayında ise bir ailenin faturası 62.5 liraydı. Yani 1 yıl içinde yapılan elektrik zamlarıyla bir ailenin elektrik faturası %32.6 zamlanarak 20.1 lira kabardı.»

Fon ve Vergiler Hariç (Dağıtım, İletim, Perakende, Kayıp-Kaçak Dahil)

Tüketici Tarifeleri

1 kWh/kr	30 Eylül 2011	1 Ekim 2011	1 Ocak 2012	1 Nisan 2012	1 Ekim 2012	Ekim 2012 Zammı (%)	1 Yıllık Zam (%)
Sanayi (Orta Gerilim)	18,434	20,116	20,116	21,855	22,731	4,01	23,31
Sanayi (Alçak Gerilim)	19,522	21,479	21,479	23,687	24,626	3,97	26,15
Ticarethane	25,238	25,386	25,386	26,458	28,559	7,94	13,16
Diğer 1	20,316	24,159	24,159	26,458	28,559	7,94	40,57
Diğer 2	20,941	24,860	24,860	26,458	28,559	7,94	36,38
Mesken	21,659	23,734	23,734	25,886	28,386	9,66	31,06
Şehit Aileleri, Muharip/Malul Gaziler	13,872	13,884	13,884	13,893	13,998	0,76	0,91
K.Ö.İ. Mesken	20,078	23,734	23,734	25,886	28,386	9,66	41,38
Tarım sulama	18,62	20,665	20,665	22,547	25,067	11,18	34,62
Aydınlatma	19,904	22,658	22,658	24,729	26,282	6,28	32,04

Rekabetin mümkün olmadığı doğal bölgesel tekel olan dağıtım alanında yapılan özelleştirmelerin ucuzluk sağlayacağı iddiası çökmüştür!

Harcamaları artan AKP Hükümeti, kaynağı yine dar gelirli kesimlerden çıkarıyor. Son 1 yıl içinde elektriğe yapılan zam tablosuna bakıldığında AKP'nin hangi kesimi hedef aldığı net olarak ortaya çıkıyor. Elektrik dağıtım özelleştirmeleriyle birlikte sosyal desteklemeleri kaldıran Hükümet, son 1 yıl içinde elektrik fiyatlarına yaptığı zamlarla en çok sosyal devlet ilkesi kapsamında yapılan hizmetleri mağdur etti.

Kalkınmada öncelikli illerde yaşayan insanların ev faturaları 1 yıl içinde %41.38 artırılırken "Diğer 1" tarifesi kapsamında yer alan "hayır kurumları, dernekler, vakıflar, müzeler, resmi okullar, resmi yurtlar, resmi kurslar, resmi spor tesisleri, resmi üniversiteler, yüksekokullar, resmi sağlık kuruluşları, kültür balıkçılığı ve kümes hayvanları çiftlikleri"nin tarifesi de %40.57 artırıldı. "Diğer 2" tarifesi kapsamın da yer alan

içme ve kullanma suyu ile tarımsal amaçlı soğuk hava depolarının elektrik bedelleri de %36.38 oranında zamlandı.

Sanayicinin faturası ise orta gerilim için %23.31, alçak gerilimden elektrik alanlar için %26.15 arttı. Tarife grupları içinde en düşük zammı da %13.16 ile ticarethaneler gördü. 2007 yılından bu yana yapılan fiyat ayarlamaları konutların ve sanayi kuruluşlarının elektrik bedelleri arasında ki makas giderek artırılmıştır.

2007 yılında mesken ile sanayi (dağıtım sisteminden elektrik alan orta gerilim aboneleri) arasındaki 0.9 kuruş olan fark, 2012 yılında 5.7 kuruşa yükselmiştir. Yani meskenler, 2007'de sanayiden %7.7 daha pahalıya elektriği kullanır iken 2012 yılında %24.9 oranında daha pahalı elektrik kullanır hale getirilmiştir.

Son 1 yılda mesken abonelerinin elektrik faturası %32.16 artarak enflasyon oranını 4 kat aşan düzeyde zamlandı

En yüksek zam %11.12 oranıyla tarımsal sulamaya yapıldı. Çiftçilerin ödeyecekleri elektrik faturası 1 yılda % 34,6 arttı.

Asgari ücretle geçinen ailenin bütçesinde elektrik faturası payı %11.16 ya yükselmiştir.

Böylece uluslararası literatürde enerji yoksulluğu için belirlenen % 10 sınırı aşılmıştır.

Meskenlerde 230 kWh'lik Aylık Asgari Tüketim Faturası-TL

	1 Nisan 2012	1 Ekim 2012	Zam Oranı (%)
Tüketim	41,78	47,06	12,65
Perakende	0,92	0,91	-1,75
İletim	1,99	1,96	-1,73
Dağıtım	8,66	8,62	-0,50
Kayıp ve Kaçak Bedeli	6,18	6,74	9,00
Fon ve vergiler hariç fiyat	59,54	65,29	9,65
Enerji Fonu	0,48	0,54	12,18
TRT Payı	0,96	1,08	12,18
Bel. Tük.Ver.	2,40	2,69	12,18
KDV Öncesi Toplam	63,38	69,59	9,81
KDV	11,41	12,53	9,81
Toplam*	74,79	82,12	9,81

* Fatura başına 0.423 TL sayaç okuma bedeli ayrıca alınmaktadır.

ELEKTRİKTE VERGİ ÇİFTE STANDARTI

Banu SALMAN, EMO Basın

«Özelleştirmelerin ardından elektrik fiyatlarının artması, yurttaşların verginin vergisini, kullanmadığı kayıp kaçak elektriğin bedelini ödemesi bir tarafta dururken AKP hükümeti yaptığı düzenleme ile enerji firmalarının bölünmesi ve birleşmeleri her türlü vergiden muaf tuttu.»

Yasama organının yetkisini fiili olarak anlamsızlaştıran torba yasa uygulamalarına Meclis' in son döneminde daha çok başvuran AKP Hükümeti, Resmi Gazete' de 15 Haziran 2012 tarihinde yayınlanan 6322 sayılı Torba Yasa ile elektrik özelleştirmeleri kapsamında devir, bölünme, birleşme uygulamaları ile ortaya çıkacak kazançların vergiden muaf tutulmasını sağladı. Böylece mevcut Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde şirketlere yönelik vergi muafiyeti süresinin 2010'da sona ermesinin ardından şirketlerin talepleri dikkate alınarak 2023 yılına kadar yani 10 yılı aşkın süreliğine vergi muafiyeti tanındı.

Bu noktada elektrik dağıtım ihalelerinde yüksek bedeller ortaya çıkmasıyla övünen hükümetin, iktidar olmanın getirdiği vergi salma yetkisinden vazgeçmesinin ideolojik bir tercih olduğunu saptamamız gerekiyor. Bu piyasacı tercih yalnızca şirketlere tanınan vergi muafiyeti ile sınırlı kalmıyor; vatandaşların elektrik hizmeti karşılığında ödedikleri faturalarda verginin vergisinin alınmasıyla da karşımıza çıkıyor. İlk olarak saptamamız gereken sorun; bu vergi muafiyetinin, siyasal iktidar tarafından kamu oyu ve TBMM komisyonlarındaki denetimlerden kaçınılarak, son dakika maddesi olarak 2006 yılında yaşama geçirilmiş olması, bugünde düzenlemenin kanıksanmış olarak yasalaştırılmış olmasıdır. TBMM' de 10 Mayıs 2006'da kabul edilen 5496 sayılı Yasa' yla getirilen vergi muafiyetinin

gerekçesinde, kamu kurumlarının özelleştirilmeye hazırlık kapsamında bölünüp parçalanması işlemlerinde kar oluşmadığından dem vurularak, şu ifadeye yer verilmiştir: “Özelleştirmeye hazırlık çalışmalarını kolaylaştırmak amacıyla, Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde TEDAŞ ile bağlı dağıtım şirketlerinin ve üretim tesisi ve/veya şirketlerinin özelleştirmeye hazırlanmaları amacıyla yapılan devir, birleşme, bölünme, kısmi bölünme işlemlerinin vergi ve ticaret mevzuatı açısından ilave maliyetlere ve uzun sürecek işlemlere neden olmasını önlemek amaçlanmıştır.”

Vergi muafiyetinin süresinin dolmasının üzerinden 1 yıl geçmişken, yeniden getirilmesinin gerekçesi ise bu sefer “Elektrik dağıtım şirketleri ile elektrik üretim tesis ve şirketlerinin özelleştirilmesi çalışmalarının devam etmesi nedeniyle özelleştirilecek şirketler için 31.12.2023 tarihine kadar vergi kolaylığı sağlanmaktadır” cümlesiyle geçirilmiştir. Zaten amaç kamu kurumlarının özelleştirmeye hazırlık amacıyla bölünmesi ve birbirlerine devredilmesi olarak gösterilmiş olmakla birlikte düzenleme incelendiğinde vergiden muafiyet kapsamına bu kamu kurumlarının özel sektöre devrinin de sokulduğu anlaşılmaktadır. Nitekim bu düzenlemenin yeniden getirilmesinin ardında tıkanan elektrik özelleştirmelerinin önünü açma isteği olduğu piyasada ifade edilmektedir.

Bu muafiyetten üretim özelleştirmeleri için kamunun elindeki santralardan oluşturulan portföy gruplarından parçalanarak özelleştirmek üzere oluşturulacak şirket yapılanmalarının yararlanacağı açıktır. Bu noktada üretim tesislerinin özel sektöre devrinde de bu muafiyetin işletiliyor olması kamu açısından ciddi bir vergi kaybı anlamına gelmektedir. Piyasanın işleyişinde şirketlerin devir ve birleşmelerinde nasıl özel sektörün Kurumlar Vergisi ödemesi gerekiyorsa gereken bu vergiden kaçmasına izin verilerek, özelleştirme aracılığıyla yapılan kaynak aktarımı netleştirilmektedir.

Yine bir diğer konuda özel sektöre devredilen dağıtım şirketleri bünyesindeki üretim ve perakende satış faaliyetlerinin ayrıştırılması zorunluluğu nedeniyle yaşanacak bölünmelerdir. Özelleştirmeler kapsamında yaratılan dikey ve yatay tekelleşmelere karşı Rekabet Kurulu'nun bugüne kadar yerine getirilmemiş koşullu olan ve Elektrik Piyasası Kanunu'na eklenen hükümlerle 2013 yılbaşına kadar yapılması gereken ayırıştırma işlemleri için de vergi muafiyeti geçerli olacaktır mıdır? Elektrik dağıtım ve üretim özelleştirmelerinin de tabii olduğu 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu'nda Rekabet Kurulu kararları uyarınca özelleştirme devri öncesi ve sonrası yapılacak bölünme ve devir işlemleri her türlü vergiden muaf tutulmuştur. Yine bu kanunda "Bu kanun hükümleri gereğince yapılacak özelleştirme uygulamalarına ilişkin işlemler (danışmanlık hizmet alımları ile nihai devir işlemlerine ilişkin sözleşmeler dahil) Katma Değer Vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır." hükmü de yer almaktadır. Bu vergi muafiyeti yeterli

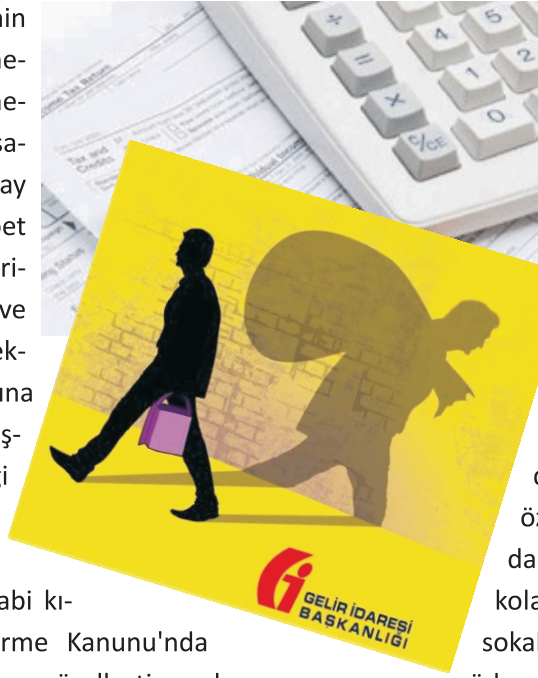
görülmemiş ki yeniden Elektrik Piyasası Kanunu'na daha kapsamlı bir vergi muafiyeti ekleme gereği duyulduğu anlaşılmaktadır.

Yurttaşların elektrik hizmeti için ödemek zorunda bırakıldıkları faturalarda verginin vergisini alan garip uygulamalar mevcutken; yurttaş kullanmadığı kayıp ve kaçak enerjinin bedeli ile bunun dahi vergisini ödemek zorunda bırakılırken şirketlere yapılan müsamaha yalnızca siyasal ve ideolojik bir tercihin yansımasıdır. Yurttaşlar enerji kullanımı karşılığında yüksek vergi öderken, bir kamu varlığı olan elektrik dağıtım şebekesinin işletme hakkını alarak her türlü gideri tarife yoluyla tüketiciden tahsil etme garantisi elde etmiş olan şirketlere sağ-

lanan vergi muafiyeti ülkemizdeki vergi adaletsizliğini arttırıcı bir düzenlemedir.

Elektrik faturasında Elektrik Tüketim Vergisi adı altında kullanılan elektriğin %5'i oranında belediyelere vergi kesilmektedir. Halktan kestiği vergi ile en azından sokak, park aydınlatmasını yerine getirmesi gereken belediyelerin bu yükümlülüğü de özelleştirme teşvikleri kapsamında Hazine'ye yıkılmıştır. Şirketler kolay tahsilat yapabilsinler diye sokak ve park aydınlatma bedelini ödeme yükümlülüğünü üstlenen Hazine de kamudan topladığı vergilerle bu ödemeleri yapmaktadır.

Yani bir yandan yurttaşlar sokak aydınlatma hizmeti için mükerrer vergi öderken, diğer yandan elektrik faturası üzerinden alınan % 18'lik KDV de fon ve belediye tüketim vergileri ile yüküselmiş olan elektrik tüketim bedeli üstünden tahsil edilmektedir.

HALK MÜZİĞİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER (3)

M. Orhan ŞENER, Elektrik Mühendisi

Bundan önceki bölümlerde müziğin tanımı, tarihsel süreçte Türk Halk Müziği'nin gelişimi ve değişimi, müziğin kitlelerle paylaşılmasında cumhuriyet sonrası yapılanlar, halkevleri, TRT, derlemecilik gibi konulardan söz ettik. Bu son bölümde müzikteki metalaşmanın halk müziğine etkisi, önümüzdeki süreçte müziğimizin korunup geliştirilmesi için neler yapılması gerektiği ve temel müzik öğretiminin ile halk müziği öğretiminin nasıl olması gerektiği konularına değinmek istiyoruz.

19. yy da seslerin elektrokimyasal olarak kaydedilip dinlenebilmesini olası kılan teknolojik gelişmeler yaşanmış ve gramafon, plak gibi araçlar icat edilmiştir. Bu düzenekler sayesinde tüm dünyada sanatsal etkinlikler (konserler gibi) ve sosyal etkinlikler (konuşmalar gibi) kayıt altına alınarak kitlelere ulaştırılmaya başlanmıştır.

Kapitalizmin de gözünden kaçmayan bu kazanç alanına başta ABD yatırımcıları olmak üzere Batı Avrupa ülkelerindeki yatırımcılar saldırmış ve daha 1910 lar da hepimizin bildiği "Sahibinin Sesi", "Atlantic" gibi firmalar piyasada yerlerini almıştır. Bu firmalar, batı dünyasında ki ünlü şarkıcıları, operacıları, enstrüman virtüözlerini bulup, parlatıp, kayıtlarını yaparak iç ve dış pazarlarda yüksek rakamlara ulaşan gelirlere sahip oldular. Bu aynı zamanda plak ve gramafon üretimini de artırarak dünya çapında bir sektör oluşturdu.

Ülkemizde de bu "konserve müzik" sektörü

ufak adımlarını 1910 larda İstanbul da birkaç şarkıcı, kantocu ve müzisyeni lanse etme amaçlı atmaya başladı. Sinema sanatının devreye girmesi ile müzik ürünlerinden bu alanda da yararlanıldı. Kırsal kesim yaşamını yansıtan konulu filmlerimizde fonda halk müziğimiz rol almaya başladı. İşte halk müziğinin metalaşma sürecinin ilk meyveleri bunlardır.

Daha sonra manyetik okuyucuların bulunması ile 60 lar da, 70 ler de ve 80 ler de tüm ülkede bir kaset fırtınası koptu ve bu teknolojinin taşıt araçlarına taşınması da işin kaymağı oldu. Artık ortada küçümsenmeyecek hacimlere ulaşan, sanat müziği ile, popüler müziği ile, halk müziği ile, arabeski ile, medyası ile, tanıtım firmaları ile bir müzik sektörü vardı ve biraz tökezlemekle birlikte bugün hala var.

Halk müziği bağlamında metalaşmanın oluşturduğu etki, halkın pazar ve hedef kitle olarak sektör yatırımcılarınca müşteri olarak yarattığı algı gereği süslü, akılda kalıcı, yenilenmesi kolay, daha çok 15 – 40 yaş grubuna yönelik ürünlerde kendini buldu. Bu arada bir takım yöresel kültürü okşama kaygılarından dolayı da Güneydoğu, Karadeniz, Ege, Orta Anadolu melodik ve ritim özellikli ürünlerde hatırı sayılır derecede çoktur.

Ancak genel bir bakışta halk müziğinin önde gelen araştırmacıları halk müziğinin piyasa koşullarına göre yerinde sayacağı hatta gerileyeceğini söylüyorlar.

Dünya da müzikten hoşlanmayan ve etkinmeyen hiçbir ulus yoktur ve müzik tüm uluslar da etnolojik yapının ayrılmaz bir ögesidir. Ülke yöneticilerinin ülkede yaşayan tüm etnik yapılarının kültürünün korunması ve yaşatılması yönünde sorumlulukları vardır. Cumhuriyetin kuruluşundan beri gerek MEB in gerek Halkevlerinin gerek yerel bir takım cemiyet ve özel eğitim kurumlarının, halkın müzikle ilgilenmesi ve uygulaması konularında bir başarıya ulaştığı söylenemez. Hatta büyük çoğunluk (gençler bile) bir türküyü baştan sona detone olmadan söyleyememekte. Milli marş içinde aynı şeyi söylemek mümkün.

Bağlama, gitar, flüt ve benzeri çalgı kurslarına devam edenler 3 – 6 ay demeden kursu bırakır. Devam ettiren %10-15 i geçmez. Okullarda (ana okulu da dahil) müzik dersleri sınıf geçmek veya dalga geçmek için değil müziği ve dansı (ki buna halk oyunları da dahil) çocuklara öğretecek, sevdirecek ve onların bu konularda önünü açacak

şekilde olmalıdır. Orta öğretimde de müziğe ağırlık verilmelidir. Müziğe sahip olduğunu ve onu yönettiğini söyleyen kesim de üniversite ve konservatuar kesimidir.

Halk müziğimizin öz değerini koruyucu araştırma yapma, kurumsal birliktelik sağlama, halk müziğinin melodik ve ritmik yapılarını bozmadan diğer uluslara onların normlarına uygun bir biçimde tanıtmaya temel hususlar olmalıdır. Yetişen öğretmenlerin bu coğrafyanın insanının müzikle nasıl buluşacağını öğrenmesi gerekmektedir.

Ayrıca meslektaşlarımızın da yapısal olarak müziğe yatkınlığını biliyoruz. İşten güçten artan zamanlarının bir kısmını sanata özellikle müziğe ayırmalarını salık veriyoruz. Bir toplumun özdeğerleri o toplumu oluşturan bireylerin değerleriyle artar ve ya azalır.

İnsanların coşkuyla atalarının, coğrafyasının türkülerini özgürce söyleyebildiği savaşız, sömürsüz dünya özlemiyle. Esen kalın.

**HALK MÜZİĞİNİN
BÜYÜK USTASI NEŞET ERTAŞ' I
SAYGIYLA ANIYORUZ**